Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/6227

17.11.2025

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

για ενίσχυση της διαφάνειας και της χρηστής διακυβέρνησης κατά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων από τα κράτη μέλη: οδηγός για την εφαρμογή των άρθρων 16 και 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική

(C/2025/6227)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι αλιευτικές δυνατότητες παρέχουν ποσοτικοποιημένο νόμιμο δικαίωμα αλίευσης ([1]) και είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης ενός κοινού φυσικού πόρου που μπορεί να εξαντληθεί σε περίπτωση υπερεκμετάλλευσης. Όταν τα κράτη μέλη κατανέμουν τις αλιευτικές δυνατότητες που έχουν στη διάθεσή τους, πρέπει να το πράττουν λαμβάνοντας υπόψη την ευθύνη που έχουν όσον αφορά τη διαχείριση και διατήρηση ενός κοινού φυσικού πόρου. Ταυτόχρονα, η διαχείριση των αλιευτικών πόρων θα πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να συνάδει με τους στόχους της επίτευξης οικονομικών και κοινωνικών οφελών καθώς και οφελών για την απασχόληση. Επιπλέον, όπως επισημαίνεται στο ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς ([2]), οι υγιείς ωκεανοί και οι αναγεννητικές πρακτικές θα συμβάλουν στη διατήρηση των μέσων διαβίωσης, ιδίως στις παράκτιες κοινότητες, και στην επισιτιστική ασφάλεια, μεταξύ άλλων για τις μελλοντικές γενιές.

Η κατανομή των εθνικών αλιευτικών δυνατοτήτων με τρόπο αντικειμενικό και διαφανή διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των αλιέων, οικοδομεί εμπιστοσύνη μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και προωθεί τη βιώσιμη χρήση των πόρων και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από το οποίο εξαρτάται η καλή κατάσταση των αλιευτικών πόρων και, τελικά, της αλιείας. Η διαφανής κατανομή μπορεί επίσης να συμβάλει στην πρόληψη συγκρούσεων μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης, στόλων ή τμημάτων στόλων. Η κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων μπορεί να χρησιμοποιηθεί περαιτέρω για την αντιμετώπιση αναδυόμενων προκλήσεων και για την παροχή κινήτρων ώστε τα αλιευτικά σκάφη να χρησιμοποιούν επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία, και να ενθαρρύνονται και να ανταμείβονται έτσι πιο βιώσιμες συμπεριφορές και λύσεις.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2023 σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού για την ΚΑΠ ([3]) υπογράμμισε, στο πλαίσιο της βελτίωσης της διακυβέρνησης της ΚΑΠ, ότι η χρηστή διακυβέρνηση βασίζεται επίσης στην ενίσχυση της διαφάνειας. Τόνισε την απαίτηση του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική (στο εξής: κανονισμός για την ΚΑΠ) ([4]) να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη, κατά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, μεταξύ άλλων, κριτήρια περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα. Η ανακοίνωση του 2023 επιβεβαίωσε επίσης τη δέσμευση της Επιτροπής να συνεργαστεί με επιστημονικούς φορείς και με τα κράτη μέλη για την περαιτέρω αξιολόγηση και διασφάλιση της διαφάνειας των εν λόγω κριτηρίων και της συμμόρφωσής τους με τις διατάξεις της ΚΑΠ. Στόχος ήταν να ενθαρρυνθεί η χρήση κριτηρίων που μπορούν να προωθήσουν βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές και να στηρίξουν τους αλιείς μικρής κλίμακας και τους παράκτιους αλιείς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 75 % του συνόλου των αλιευτικών σκαφών που είναι νηολογημένα στην ΕΕ και σχεδόν το ήμισυ του συνόλου της απασχόλησης στον τομέα της αλιείας.

Σε συνέχεια της δέσμευσης αυτής, με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση για τη βελτίωση της χρηστής διακυβέρνησης όσον αφορά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, μέσω τεσσάρων οδών: 1) ενίσχυση της διαφάνειας και της ενημέρωσης· 2) δίκαιη μεταχείριση όλων· 3) διασφάλιση της ακρίβειας των παρεχόμενων πληροφοριών· και 4) καταλληλότητα των μεθόδων κατανομής.

([1]) Σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 4 σημείο 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου (στο εξής: κανονισμός ελέγχου): *ως «αλιευτική δυνατότητα» νοείται το ποσοτικοποιημένο νόμιμο δικαίωμα αλίευσης, εκπεφρασμένο ως αλιεύματα και/ή αλιευτική προσπάθεια.* Το νόμιμο δικαίωμα αλίευσης μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τεχνικούς και γεωγραφικούς περιορισμούς σχετικά με τον τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο διεξαγωγής των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

([2]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς», [COM(2025) 281 final]. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0281. Ενότητα 4 – Προστασία και ενδυνάμωση των παράκτιων κοινοτήτων και των νησιών.

([3]) «Η κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα και αύριο: ένα σύμφωνο για την αλιεία και τους ωκεανούς με στόχο τη βιώσιμη, επιστημονικά τεκμηριωμένη, καινοτόμο και συμπεριληπτική διαχείριση της αλιείας» [COM(2023) 103 final] (στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης μέτρων για την αλιεία και τους ωκεανούς). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103.

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013 , σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου. ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22.

Η παρούσα ανακοίνωση καλεί επίσης τα κράτη μέλη, κατά την κατανομή των εν λόγω αλιευτικών δυνατοτήτων, να εξετάσουν τα συστήματα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν επί του παρόντος προκειμένου να προωθήσουν βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές και να στηρίξουν τους αλιείς μικρής κλίμακας και τους παράκτιους αλιείς.

Στο παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης (με τίτλο *Οδηγός για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων από τα κράτη μέλη*) παρατίθενται τα πορίσματα της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 16 και 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ, τα οποία καταρτίστηκαν λαμβάνοντας υπόψη τη συμμετοχή των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών και τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν ([5]). Το παράρτημα παρέχει επίσης καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω άρθρων όταν τα κράτη μέλη κατανέμουν αλιευτικές δυνατότητες σε σκάφη που φέρουν τη σημαία τους.

2. ΣΑΦΈΣΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΊΕΣ ΣΧΕΤΙΚΆ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΘΌΔΟΥΣ ΚΑΤΑΝΟΜΉΣ: ΕΝΊΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΆΝΕΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 6 του κανονισμού για την ΚΑΠ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων τους στα σκάφη που φέρουν τη σημαία τους. Αυτή η υποχρέωση ενημέρωσης είναι σημαντική για λόγους διαφάνειας ([6]) και αναγκαία για την παρακολούθηση των τάσεων και των επιδόσεων από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη.

Ωστόσο, η πρακτική έχει δείξει ότι τα κράτη μέλη ενημέρωναν την Επιτροπή με διάφορους τρόπους, με διαφορετικές συχνότητες και παρέχοντας διαφορετικές λεπτομέρειες, με αποτέλεσμα να μην είναι εύκολος ο σχηματισμός μιας σαφούς εικόνας του τι συμβαίνει με την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων για ορισμένα αποθέματα, στόλους και περιοχές. Για τον λόγο αυτόν, το παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλαμβάνουν ορισμένες ελάχιστες πληροφορίες κατά την υποβολή εκθέσεων στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 6.

Επιπλέον, η αύξηση της διαφάνειας έναντι των ενδιαφερόμενων μερών είναι καίριας σημασίας για τη χρηστή διακυβέρνηση. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να παρέχουν πληροφορίες στα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ, τη βαρύτητα που αποδίδουν σε κάθε κριτήριο και το σκεπτικό για την εν λόγω βαρύτητα.

Τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι μέθοδοι και τα κριτήρια που χρησιμοποιούν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κανονισμού για την ΚΑΠ (κυρίως με το άρθρο 17). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να επαληθεύουν κατά πόσον η εν λόγω συμμόρφωση αποτυπώνεται δεόντως στις υποβαλλόμενες πληροφορίες: i) Αποδεικνύουν οι παρεχόμενες πληροφορίες τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα των κριτηρίων; ii) Προσδιορίζεται με σαφήνεια η στάθμιση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων; iii) Καλύπτουν οι πληροφορίες αυτές όλες τις κατανεμηθείσες αλιευτικές δυνατότητες;

3. ΚΑΤΑΝΟΜΉ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΏΝ ΔΥΝΑΤΟΤΉΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΏΘΗΣΗ ΒΙΏΣΙΜΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΏΝ ΠΡΑΚΤΙΚΏΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΉΡΙΞΗ ΤΩΝ ΑΛΙΈΩΝ ΜΙΚΡΉΣ ΚΛΊΜΑΚΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΆΚΤΙΩΝ ΑΛΙΈΩΝ

Ο σχεδιασμός του συστήματος κατανομής από τα κράτη μέλη είναι σημαντικός για την ευθυγράμμισή του με τους στόχους της ΚΑΠ κατά τρόπο που να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα των αλιευτικών δραστηριοτήτων και να διατηρεί επαρκή ευελιξία ώστε ο αλιευτικός τομέας της ΕΕ να είναι σε θέση να προσαρμόζεται στις αναδυόμενες προκλήσεις.

Οι πληροφορίες που συγκέντρωσε η Επιτροπή και ανέλυσε η Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) καταδεικνύουν σημαντικές διαφορές στις αναφερθείσες μεθόδους κατανομής και στη χρήση κριτηρίων, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών να αποφασίζουν για τα συστήματα κατανομής που χρησιμοποιούν και ότι είναι δικό τους προνόμιο να καθορίζουν τους αντίστοιχους συντελεστές στάθμισης για τα περιβαλλοντικά, τα κοινωνικά και τα οικονομικά κριτήρια που επιλέγουν. Δεδομένης της ποικιλομορφίας του τομέα και των τύπων αλιείας στα κράτη μέλη, είναι σαφές ότι μια ενιαία προσέγγιση δεν θα αποτελούσε κατάλληλη λύση.

Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να κατανέμουν αλιευτικές δυνατότητες στις πλέον βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές ή στους αλιείς μικρής κλίμακας.

([5]) Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις παρατηρήσεις παρέχονται στα έγγραφα που αναφέρονται στο παράρτημα, κυρίως στις εκθέσεις 20-14, 22-14 και 23-17 της Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Επιτροπής Αλιείας (ΕΤΟΕΑ).

([6]) Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του 2023 με τίτλο «Η κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα και αύριο» [COM(2023) 103 final], «η χρηστή διακυβέρνηση βασίζεται επίσης στην ενίσχυση της διαφάνειας». https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103.

Εντούτοις, η Επιτροπή καλείται να αξιολογήσει κατά πόσον οι εν λόγω μέθοδοι κατανομής ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της ΚΑΠ.

Υπό την έννοια αυτή, η Επιτροπή επισημαίνει το πνεύμα του άρθρου 17, το οποίο αποτυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 33 του κανονισμού για την ΚΑΠ: *Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν την υπεύθυνη αλιεία παρέχοντας κίνητρα στους φορείς εκείνους που αλιεύουν με τον λιγότερο επιβλαβή για το περιβάλλον τρόπο και παρέχουν τα μέγιστα δυνατά κοινωνικά οφέλη*.

Στις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια και στις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή διέκρινε κάποια αδράνεια στον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι αλιευτικές δυνατότητες από τα κράτη μέλη, δεδομένου μάλιστα ότι ορισμένες από τις μεθόδους που αναφέρθηκαν δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν επαρκώς τις αναδυόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αλιεία της ΕΕ.

Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στην περίπτωση των παράκτιων αλιέων μικρής κλίμακας οι οποίοι, σε γενικές γραμμές, επηρεάζονται περισσότερο από προκλήσεις ([7]) όπως η ενεργειακή κρίση, η φυσική διακύμανση των αποθεμάτων (αφθονία και κατανομή), ο ανταγωνισμός για τη χρήση του θαλάσσιου χώρου, η κλιματική αλλαγή, η υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, τα χωροκατακτητικά είδη ή ο αθέμιτος ανταγωνισμός από την παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη (ΠΑΑ) αλιεία.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, η οποία αντιπροσωπεύει σχεδόν το 70 % του στόλου σκαφών στην ΕΕ. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στους στενότερους δεσμούς της αλιείας αυτής με τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό των αλιευτικών κοινοτήτων, τη στενότερη σύνδεσή της με το τοπικό περιβάλλον και την κοινωνία και τον σημαντικό ρόλο της στον ευρωπαϊκό πολιτισμό και την ευρωπαϊκή κληρονομιά. Η αναγνώριση αυτού του ρόλου υποστηρίζεται με: i) προτιμησιακή πρόσβαση στα ενωσιακά ύδατα έως 12 ναυτικά μίλια στον κανονισμό για την ΚΑΠ· ii) χρηματοδοτική στήριξη ύψους έως 100 % στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) ([8])· και iii) ορισμένες παρεκκλίσεις βάσει του κανονισμού ελέγχου ([9]).

Η κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 17 από τα κράτη μέλη θα μπορούσε να λαμβάνει καλύτερα υπόψη τον σημαντικό ρόλο της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, για παράδειγμα ευθυγραμμίζοντας τις μεθόδους κατανομής με τις συγκεκριμένες ανάγκες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος του ΕΤΘΑΥ για τους αλιείς μικρής κλίμακας με σκοπό την οικοδόμηση ανθεκτικότητας.

4. ΤΙ ΘΑ ΜΠΟΡΟΎΣΑΝ ΝΑ ΚΆΝΟΥΝ ΤΑ ΚΡΆΤΗ ΜΈΛΗ ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΏΣΟΥΝ ΤΗ ΧΡΗΣΤΉ ΔΙΑΚΥΒΈΡΝΗΣΗ ΚΑΤΆ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΉ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΏΝ ΔΥΝΑΤΟΤΉΤΩΝ

A. Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με βάση τη διαφάνεια και την επικοινωνία

Οι μέθοδοι κατανομής μπορεί να είναι πολύπλοκες, και ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν την επιθυμία να κατανοήσουν καλύτερα τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους και τα κριτήρια στα οποία βασίζονται αυτές. Ως εκ τούτου, πέραν των νομικών απαιτήσεων για ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο κατανέμουν αλιευτικές δυνατότητες στα σκάφη που φέρουν τη σημαία τους, τα κράτη μέλη καλούνται να ενισχύσουν τα εργαλεία ενημέρωσης και επικοινωνίας τους, να **παρέχουν προδραστικά πληροφορίες στα ενδιαφερόμενα μέρη** σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων (ποσοστώσεις και αλιευτική προσπάθεια) και το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται.

Η Επιτροπή τονίζει ότι το άρθρο 17 θα μπορούσε να αποτελέσει εργαλείο για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η αλιεία της ΕΕ. Οι προκλήσεις αυτές θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με την προώθηση του διαλόγου και την ενεργότερη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων από τα κράτη μέλη.

B. Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με βάση τη δίκαιη μεταχείριση όλων

Η Επιτροπή παροτρύνει **τα κράτη μέλη να λάβουν περαιτέρω μέτρα για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το άρθρο 17 για την προώθηση βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών και τη στήριξη των αλιέων μικρής κλίμακας και των παράκτιων αλιέων**.

([7]) Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) – The 2024 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (ETOEA 24-03 και 24-07) (Η ετήσια οικονομική έκθεση του 2024 σχετικά με τον αλιευτικό στόλο της ΕΕ), PRELLEZO, R., SABATELLA, E., VIRTANEN, J., TARDY MARTORELL, M. και GUILLEN, J. επιμ., Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2024, doi:10.2760/5037826, JRC139642. Κεφάλαιο 2.7 EU Small-Scale Coastal Fleet (SSCF) (Παράκτιος στόλος μικρής κλίμακας της ΕΕ). Σελίδες 45 έως 60. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139642.

([8]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας.

([9]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Πρώτον, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν τα παραδείγματα κριτηρίων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 17 και τις επιπτώσεις της κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων στα: i) σκάφη με μεγαλύτερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο από άλλα σκάφη που βρίσκονται στους στόλους τους· ii) σκάφη με ιστορικό μη συμμόρφωσης· ή iii) σκάφη που εκτοπίζουν παραδοσιακές δραστηριότητες ή καθιερωμένες βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες.

Δεύτερον, η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή δράσεις για τη στήριξη των αλιέων μικρής κλίμακας και να αξιοποιήσουν όλες τις δυνατότητες που παρέχει το άρθρο 17 οι οποίες θα μπορούσαν να παράσχουν κίνητρα για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα αυτών των τύπων αλιείας, ιδίως για όσους έχουν μικρότερο αντίκτυπο στο περιβάλλον.

C. **Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με βάση την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών**

Το είδος, ο όγκος και ο βαθμός λεπτομερειακότητας των πληροφοριών που παρέχονται από τα κράτη μέλη ποικίλλουν σημαντικά ([10]).

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να ενημερώνουν τόσο την ίδια, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 6, όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη, για λόγους διαφάνειας και χρηστής διακυβέρνησης, σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια κατανομής που χρησιμοποιούν **για όλες τις αλιευτικές δυνατότητες**. Στην ενημέρωση αυτή πρέπει να περιλαμβάνονται οι ποσοστώσεις και η αλιευτική προσπάθεια στα ενωσιακά ύδατα καθώς και οι αλιευτικές δυνατότητες που διατίθενται στα κράτη μέλη σε διεθνή ύδατα και μέσω διεθνών συμφωνιών (όπως περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας, συμφωνίες σύμπραξης βιώσιμης αλιείας ή άλλα είδη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών).

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναφέρουν τη μέθοδο κατανομής που χρησιμοποιούν λαμβάνοντας υπόψη τις τρεις κατηγορίες κριτηρίων που αναφέρονται στο άρθρο 17, δηλαδή τα **περιβαλλοντικά**, τα **κοινωνικά** και τα **οικονομικά κριτήρια**.

Η διαφάνεια και η επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ως βασικές συνιστώσες της χρηστής διακυβέρνησης, είναι επίσης σημαντικές για τις αλιευτικές δυνατότητες που υπάγονται σε μεταβιβάσιμες αλιευτικές παραχωρήσεις, παρά την εξαίρεσή τους από την υποχρέωση ενημέρωσης της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 6.

D. **Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με βάση την καταλληλότητα των μεθόδων κατανομής**

Η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν κριτήρια για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ, ώστε να παρέχουν κίνητρα για προσαρμογή σε αναδυόμενες προκλήσεις. Οι **μέθοδοι κατανομής δεν θα πρέπει να υπονομεύουν την ικανότητα των κρατών μελών να αντιδρούν** γρήγορα σε απρόβλεπτα ζητήματα.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν μεθόδους κατανομής που να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα ανακατανομής των αχρησιμοποίητων αλιευτικών δυνατοτήτων με έγκαιρο, διαφανή και ενεργό τρόπο.

Η Επιτροπή παροτρύνει επίσης τα κράτη μέλη να διενεργούν περιοδικές επαναξιολογήσεις των συστημάτων κατανομής, ώστε να διασφαλίζουν ότι **οι μέθοδοι και τα κριτήρια που χρησιμοποιούν παραμένουν συναφή και κατάλληλα** για τις τρέχουσες ανάγκες του αλιευτικού τους τομέα.

5. **ΣΥΜΠΈΡΑΣΜΑ**

Η Επιτροπή συνεργάζεται με τα κράτη μέλη, την ΕΤΟΕΑ και τα ενδιαφερόμενα μέρη για να σχηματίσει σαφέστερη εικόνα των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων ([11]).

Λαμβάνοντας υπόψη τη διαδικασία αυτή, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν περαιτέρω μέτρα για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το άρθρο 17 για την προώθηση βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών και τη στήριξη των αλιέων μικρής κλίμακας και των παράκτιων αλιέων.

Η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να εξετάσουν τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οικείοι αλιείς μικρής κλίμακας και να χρησιμοποιήσουν το άρθρο 17 για την παροχή στήριξης και χώρου σε ορισμένα αλιευτικά σκάφη που αξίζουν πρόσβαση σε αλιευτικές δυνατότητες ώστε να εξακολουθήσουν να συμβάλλουν στη βιώσιμη αλιεία και στις αλιευτικές κοινότητες.

([10]) Βλ., για παράδειγμα, Επιστημονική Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) – Social Data in Fisheries (ETOEA 23-17) (Κοινωνικά δεδομένα στον τομέα της αλιείας), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. και Guillen, J. επιμ., Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2024, doi: 10.2760/982497, JRC136326. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([11]) Τελευταία δημοσιευθείσα έκθεση που αναφέρθηκε ανωτέρω: Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) – Social Data in Fisheries (ETOEA 23-17) (Κοινωνικά δεδομένα στον τομέα της αλιείας).

Για να αυξηθεί η εμπιστοσύνη στις πολιτικές αυτές, η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις πληροφορίες που παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τον τρόπο κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων.

Ως επόμενο βήμα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αναλογιστούν σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, έχοντας κατά νου την ανάγκη προώθησης βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών, στήριξης των αλιέων μικρής κλίμακας και των παράκτιων αλιέων και βελτίωσης της επικοινωνίας και της διαφάνειας, και είναι έτοιμη να συνδράμει τα κράτη μέλη στο έργο αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οδηγός για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων από τα κράτη μέλη (άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ)

Ο παρών οδηγός παρέχει πρόσθετες πληροφορίες που ενδεχομένως θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη στην υλοποίηση και την εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ (στο εξής: άρθρο 17).

Άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ

Κριτήρια για την κατανομή αλιευτικών δυνατοτήτων από κράτη μέλη

Κατά την κατανομή αλιευτικών δυνατοτήτων που διαθέτουν δυνάμει του άρθρου 16, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα. Τα χρησιμοποιούμενα κριτήρια δύνανται να αφορούν, μεταξύ άλλων, τις επιπτώσεις της αλιείας στο περιβάλλον, το ιστορικό συμμόρφωσης, τη συμβολή στην τοπική οικονομία και τα ιστορικά επίπεδα αλιευμάτων. Στο πλαίσιο των αλιευτικών δυνατοτήτων που τους παραχωρούνται, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν κίνητρα σε αλιευτικά σκάφη που χρησιμοποιούν επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία ή χρησιμοποιούν αλιευτικές τεχνικές που έχουν μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως λ.χ. μειωμένα επίπεδα κατανάλωσης ενέργειας ή ζημίας στον οικότοπο.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΊΣΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΚΡΙΤΉΡΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΉΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΎΝ ΤΑ ΚΡΆΤΗ ΜΈΛΗ

Μετά την έκδοση του κανονισμού για την ΚΑΠ του 2013, η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη προκειμένου να σχηματίσει πλήρη εικόνα του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζουν και υλοποιούν το άρθρο 17.

Στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2023 σχετικά με τη λειτουργία του κανονισμού για την ΚΑΠ ([1]), η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να «ξεκινήσει συζητήσεις μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό την κατάρτιση οδηγού σχετικά με την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, προκειμένου να βελτιωθεί η διαφάνεια, να προωθηθούν βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές σε ολόκληρη την ΕΕ και να στηριχθούν οι αλιείς μικρής κλίμακας και οι παράκτιοι αλιείς».

Στο ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς, η Επιτροπή αναγνωρίζει ως προτεραιότητα την υποστήριξη της αλιείας μικρής κλίμακας και δεσμεύεται εκ νέου να προετοιμάσει τον παρόντα οδηγό με σκοπό να συμβάλει στη βελτίωση της διαφάνειας και στην προώθηση της βιώσιμης αλιείας ([2]).

Ο παρών οδηγός βασίζεται στα ακόλουθα έγγραφα και διαδικασίες:

— το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Ιουνίου 2022 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού για την κοινή αλιευτική πολιτική [2021/2168 (INI)] ([3])·

— τέσσερα ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τα 22 παράκτια κράτη μέλη το 2016, το 2020, το 2022 και το 2023·

([1]) «Η κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα και αύριο: ένα σύμφωνο για την αλιεία και τους ωκεανούς με στόχο τη βιώσιμη, επιστημονικά τεκμηριωμένη, καινοτόμο και συμπεριληπτική διαχείριση της αλιείας» [COM(2023) 103 final] (στο πλαίσιο της ευρύτερης δέσμης μέτρων για την αλιεία και τους ωκεανούς). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52023DC0103.

([2]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς», [COM(2025) 281 final]. Ενότητα 3.1. Σελίδα 10. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=comnat:COM_2025_0281_FIN.

([3]) Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ [2021/2168 (INI)] https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2021/2168 (INI).

— τρεις εκθέσεις της Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Επιτροπής Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) [20-14 ([4]), 22-14 ([5]), 23-17 ([6])] · και

— ειδική διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη που πραγματοποιήθηκε από τον Φεβρουάριο έως τον Απρίλιο του 2024.

Στα ανωτέρω έγγραφα και διαβουλεύσεις τονίστηκε η ανάγκη να παράσχει η Επιτροπή καθοδήγηση σχετικά με το άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή όσον αφορά τις μεθόδους κατανομής που χρησιμοποιούν, όπως απαιτείται από το άρθρο 16 παράγραφος 6 του κανονισμού για την ΚΑΠ (στο εξής: άρθρο 16 παράγραφος 6).

Στα τέσσερα ερωτηματολόγια που απέστειλε η Επιτροπή το 2016, το 2020, το 2022 και το 2023, ζητήθηκε από τα 22 παράκτια κράτη μέλη να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων βάσει του άρθρου 16, σε συνδυασμό με το άρθρο 17. Η ΕΤΟΕΑ αξιολόγησε τις απαντήσεις στα εν λόγω ερωτηματολόγια. Οι πληροφορίες ολοκληρώθηκαν με μία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη που πραγματοποιήθηκε από τον Φεβρουάριο έως τον Απρίλιο του 2024 ([7]).

Ενώ και τα 22 παράκτια κράτη μέλη απάντησαν στα ερωτηματολόγια, το είδος, η ποσότητα και ο βαθμός λεπτομερειακότητας των πληροφοριών που παρείχαν διέφεραν σε μεγάλο βαθμό. Συνολικά, οι απαντήσεις, καθώς και οι εκθέσεις της ΕΤΟΕΑ, αποκάλυψαν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύουν τις απαιτήσεις του άρθρου 17.

Σύμφωνα με την ΕΤΟΕΑ, δεν υπάρχει σαφής τάση όσον αφορά τη χρήση από τα κράτη μέλη κριτηρίων που βασίζονται στη γεωγραφία, το είδος των αλιευτικών δυνατοτήτων ή το τμήμα στόλου. Η ΕΤΟΕΑ ανέδειξε επίσης την ποικιλία των συστημάτων των κρατών μελών για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, επισημαίνοντας ότι κανένα κράτος μέλος δεν χρησιμοποιεί το ίδιο σύστημα με άλλο κράτος μέλος. Για παράδειγμα, ενώ ορισμένα κράτη μέλη χρησιμοποιούν μόνο μεταβιβάσιμες αλιευτικές παραχωρήσεις ([8]) (όπως ατομικές μεταβιβάσιμες ποσοστώσεις), άλλα εφαρμόζουν ένα μεικτό σύστημα με μεταβιβάσιμες αλιευτικές παραχωρήσεις και κατανομή βάσει κριτηρίων. Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν ότι εφαρμόζουν επίσης περαιτέρω κριτήρια επιλογής, πέραν των μεταβιβάσιμων αλιευτικών παραχωρήσεων.

Οι απαντήσεις ορισμένων κρατών μελών δεν παρείχαν επαρκείς λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των μεθόδων κατανομής. Για παράδειγμα, στις παρεχόμενες πληροφορίες δεν αναφερόταν πάντοτε αν τα ίδια κριτήρια και οι ίδιες μέθοδοι κατανομής εφαρμόζονταν σε όλα τα είδη για τα οποία υπήρχε ποσόστωση ή μόνο στα παρεχόμενα παραδείγματα. Επίσης, ορισμένα κράτη μέλη δεν περιέγραψαν τον τρόπο στάθμισης των περιβαλλοντικών, των κοινωνικών και των οικονομικών κριτηρίων.

Μόνο τα μισά περίπου κράτη μέλη ανέφεραν ότι κατανέμουν τις αλιευτικές δυνατότητες βάσει επακριβών κριτηρίων. Από τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια προέκυψαν τα ακόλουθα στοιχεία:

— το κριτήριο που εφαρμόζεται συχνότερα είναι η κατανομή με βάση τα ιστορικά αλιεύματα·

— πολλές μέθοδοι κατανομής περιλαμβάνουν τη χρήση ενός ή περισσότερων κριτηρίων που σχετίζονται με το μέγεθος του σκάφους για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων μεταξύ των στόλων μεγάλης κλίμακας και των στόλων μικρής κλίμακας·

([4]) Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Social dimension of the CFP (Κοινωνική διάσταση της ΚΑΠ) (ETOEA-20-14), Doering, R., Fitzpatrick, M. και Guillen Garcia, J. επιμ., EUR 28359 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2020, ISBN 978-92-76-27169-7, doi: 10.2760/255978, JRC123058. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC123058.

([5]) Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Social Data in Fisheries — update of the national profiles (Κοινωνικά δεδομένα στον τομέα της αλιείας — επικαιροποίηση των εθνικών προφίλ) (ETOEA-22-14), Goti, L., Van Hoof, L., Virtanen, J. και Guillen Garcia, J. επιμ, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2023, doi: 10.2760/31328, JRC133702. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133702.

([6]) Επιστημονική Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) — Κοινωνικά δεδομένα στον τομέα της αλιείας (ETOEA 23-17), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. και Guillen, J. επιμ, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2024, doi: 10.2760/982497, JRC136326. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([7]) Η ΓΔ MARE απέστειλε επιστολή τον Φεβρουάριο του 2024 στα γνωμοδοτικά συμβούλια, στις αρχές των κρατών μελών, στους κοινωνικούς εταίρους και στις ΜΚΟ, ζητώντας τις απόψεις τους σχετικά με την ανάλυση, που διενέργησε η ΕΤΟΕΑ, της απάντησης των κρατών μελών σχετικά με τη μέθοδο κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο της παρούσας διαβούλευσης ελήφθησαν συνολικά 25 απαντήσεις.

([8]) Όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 23 του κανονισμού ΕΕ αριθ. 1380/2013 για την ΚΑΠ, *ως «μεταβιβάσιμες αλιευτικές παραχωρήσεις» νοούνται ανακλητά δικαιώματα χρήστη σε συγκεκριμένο τμήμα των αλιευτικών δυνατοτήτων που κατανέμονται σε κράτος μέλος ή καθορίζονται σε σχέδια διαχείρισης που έχουν θεσπισθεί από κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 του Συμβουλίου (1), τα οποία ο κάτοχος μπορεί να μεταβιβάσει.*

— οι περισσότερες από τις αναφερθείσες μεθόδους προβλέπουν την κατανομή δυνατοτήτων βάσει ποσοστώσεων, ενώ παρέχονται πιο περιορισμένες λεπτομέρειες σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων με βάση την αλιευτική προσπάθεια·

— ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν ότι τα ειδικά κριτήρια που εφαρμόζουν εξαρτώνται από το τμήμα του στόλου, τα είδη και/ή τις αλιευτικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται (π.χ. Ιρλανδία, Ελλάδα, Κροατία και Σουηδία)·

— χρησιμοποιούνται περιβαλλοντικά κριτήρια για την παροχή κινήτρων σε αλιευτικές πρακτικές και για την αντιστάθμιση αναπόφευκτων αλληλεπιδράσεων, όπως τα αναπόφευκτα παρεμπίπτοντα αλιεύματα στους μικτούς τύπους αλιείας. Για παράδειγμα, χορηγούνται ποσοστώσεις:

  — σύμφωνα με συγκεκριμένα αλιευτικά εργαλεία (π.χ. Δανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Μάλτα και Σουηδία),

  — για σκάφη που χρησιμοποιούν ενεργές ηχητικές συσκευές για την απώθηση ειδών, όπως τα κητοειδή, από τα αλιευτικά εργαλεία (π.χ. Βουλγαρία),

  — λαμβανομένων υπόψη των αναπόφευκτων παρεμπιπτόντων αλιευμάτων (π.χ. Κροατία, Κύπρος, Δανία, Ελλάδα, Μάλτα και Ισπανία) ·

— χρησιμοποιούνται κοινωνικά κριτήρια για την κατανομή των ποσοστώσεων σε:

  — νεαρούς αλιείς (π.χ. Βουλγαρία, Δανία και Ελλάδα),

  — νεοεισερχόμενους στον αλιευτικό κλάδο (π.χ. Γερμανία και Μάλτα),

  — αλιείς με εξαρτώμενα πρόσωπα και/ή με αναπηρίες (π.χ. Ελλάδα) ·

— χρησιμοποιούνται οικονομικά κριτήρια (π.χ. Γαλλία, Γερμανία και Ιρλανδία), ιδίως για την αντιμετώπιση των συνθηκών της αγοράς (π.χ. ζήτηση) και για την απορρόφηση των ποσοστώσεων (π.χ. Βουλγαρία και Ρουμανία). Στα αναφερθέντα παραδείγματα περιλαμβάνονται τα εξής:

  — η συμβολή της αλιείας στην οικονομία της εθνικής/τοπικής κοινότητας (π.χ. Πορτογαλία, Γερμανία και Ελλάδα), και

  — στόλοι που χρησιμοποιούν ειδικά εργαλεία τα οποία εξαρτώνται πλήρως από ορισμένα είδη (π.χ. Γαλλία, Πορτογαλία και Ισπανία).

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που ανέφεραν τα κράτη μέλη περιλαμβάνονται στην έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17.

ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 17

Στην παρούσα ενότητα συγκεντρώνονται τα κύρια ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή του άρθρου 17, τα οποία αναφέρθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διάρκεια της ειδικής διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε από τον Φεβρουάριο έως τον Απρίλιο του 2024 και από την ΕΤΟΕΑ στην ανάλυση των απαντήσεων των 22 παράκτιων κρατών μελών στα ερωτηματολόγια του 2016, του 2020, του 2022 και του 2023.

Αλιευτικές δυνατότητες

Στην έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17 επισημαίνεται ότι ο ορισμός των αλιευτικών δυνατοτήτων που επέλεξαν τα κράτη μέλη «συμπίπτει με τον πλέον περιοριστικό ορισμό που περιλαμβάνει μόνο τα TAC [συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα]» ([9]). Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος «αλιευτικές δυνατότητες» περιλαμβάνει έναν ευρύτερο ορισμό, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 32 του κανονισμού ελέγχου ([10]):

> *ως «αλιευτική δυνατότητα» νοείται το ποσοτικοποιημένο νόμιμο δικαίωμα αλίευσης, εκπεφρασμένο ως αλιεύματα και/ή αλιευτική προσπάθεια.*

([9]) Ενότητα 4.1, έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17. Σελίδα 68. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([10]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Ορθή πρακτική 1: η χρήση διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων **εφαρμόζεται σε όλες τις αλιευτικές δυνατότητες**, είτε βασίζονται σε ποσοστώσεις είτε σε αλιευτική προσπάθεια, τόσο στα ενωσιακά όσο και στα μη ενωσιακά ύδατα, και **κοινοποιείται** στην Επιτροπή.

Διαφανή κριτήρια

Η απαίτηση για διαφανή κριτήρια συνδέεται με την αρχή της ασφάλειας δικαίου, η οποία σημαίνει ότι, όταν ένα κριτήριο ορίζεται σε νομοθετική διάταξη (ή σε δημοσιευμένη διοικητική πράξη), θα πρέπει, κατά συνέπεια, να θεωρείται διαφανές ([11]).

Ορισμένα κράτη μέλη θεωρούν ότι πληρούν την απαίτηση να χρησιμοποιούν διαφανή κριτήρια δημοσιοποιώντας όλες τις σχετικές πληροφορίες. Άλλα κράτη μέλη διαθέτουν σύστημα πληροφοριών το οποίο τηρεί τα ενδιαφερόμενα μέρη ενήμερα με την αποστολή πληροφοριών ή το οποίο είναι διαθέσιμο κατόπιν αιτήματος. Στην ανάλυση των απαντήσεων των κρατών μελών από την ΕΤΟΕΑ επισημαίνονται επίσης δυσκολίες στην αξιολόγηση της διαφάνειας λόγω «μεταξύ άλλων, της έλλειψης βάσης αναφοράς» ([12]).

Υποστηρίχθηκε ότι, ενώ το άρθρο 17 απαιτεί τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται να είναι διαφανή, δεν απαιτεί από τις αρχές να δημοσιοποιούν όλα τα στοιχεία κατανομής.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του 2023 σχετικά με τη λειτουργία της ΚΑΠ, «[η] χρηστή διακυβέρνηση βασίζεται επίσης στην ενίσχυση της διαφάνειας» και «[τ]α ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να διαθέτουν σαφείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη κατανέμουν τις αλιευτικές δυνατότητες και διαχειρίζονται την αλιευτική ικανότητα του στόλου σε εθνικό επίπεδο».

Ορθή πρακτική 2: οι **πληροφορίες** σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων σε επίπεδο κρατών μελών **παρέχονται προδραστικά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη**.

Αντικειμενικά κριτήρια

Η απαίτηση να χρησιμοποιούνται αντικειμενικά κριτήρια σχετίζεται με την ικανότητα επαλήθευσης και μέτρησης των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των κριτηρίων ([13]).

Τα περισσότερα κριτήρια που αναφέρθηκαν (π.χ. ιστορικά αλιεύματα, είδος εργαλείου ή μέγεθος σκάφους) θεωρείται ότι πληρούν την απαίτηση αυτή.

Προς μια κοινή αντίληψη σχετικά με την έννοια «μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα»

Ο κανονισμός για την ΚΑΠ δεν θεσπίζει εναρμονισμένα κριτήρια περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα. Περιλαμβάνει μόνο, στο δεύτερο μέρος του άρθρου 17, μη εξαντλητικό κατάλογο παραδειγμάτων κριτηρίων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ([14]). Η ΕΤΟΕΑ επισημαίνει ως πρόκληση την απουσία εναρμονισμένων κριτηρίων, αν και παράλληλα η κατάσταση αυτή παρέχει στα κράτη μέλη περιθώριο διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά την επιλογή και τον σχεδιασμό μεθόδων κατανομής, ώστε να μπορούν να τις προσαρμόζουν στις ειδικές ανάγκες τους.

([11]) Απόφαση της 12ης Ιουλίου 2018, Spika κ.λπ., C-540/16, EU:C:2018:565, σκέψεις 29 έως 31.

([12]) Ενότητα 4.1, έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17. Σελίδα 67. https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([13]) Απόφαση της 12ης Ιουλίου 2018, Spika κ.λπ., C-540/16, EU:C:2018:565, σκέψη 30: *«Το κριτήριο αυτό αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 17 του κανονισμού 1380/2013, στο πλαίσιο της απαρίθμησης των κριτηρίων που τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων που τους έχουν παραχωρηθεί. Επιπλέον, το εν λόγω κριτήριο αποτελεί το αντικείμενο νομοθετικής διατάξεως, ήτοι του άρθρου 171 του νόμου περί αλιείας, το οποίο, καθόσον αναφέρεται στο ιστορικό μερίδιο των οικείων επιχειρηματιών, βασίζεται σε αντικειμενικά, μετρήσιμα και επαληθεύσιμα από τις αρμόδιες αρχές δεδομένα.»*

([14]) *Τα χρησιμοποιούμενα κριτήρια δύνανται να αφορούν, μεταξύ άλλων, τις επιπτώσεις της αλιείας στο περιβάλλον, το ιστορικό συμμόρφωσης, τη συμβολή στην τοπική οικονομία και τα ιστορικά επίπεδα αλιευμάτων.* (Άρθρο 17 του κανονισμού για την ΚΑΠ).

Οι πληροφορίες που συγκέντρωσε και ανέλυσε η ΕΤΟΕΑ καταδεικνύουν σημαντικές διαφορές στη χρήση των κριτηρίων από τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων των κριτηρίων περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα Μολονότι οι αναφερθείσες μέθοδοι κατανομής περιλαμβάνουν κριτήρια σε αυτούς τους τρεις τομείς, δεν είναι πάντα σαφές κατά πόσον τα κριτήρια εφαρμόζονται ομοιόμορφα σε όλα τα αποθέματα. Επίσης, δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο σταθμίζεται καθένα από αυτά ή αν εφαρμόζεται συνδυασμός περισσότερων του ενός τύπου κριτηρίων σε κάθε αναφερθείσα μέθοδο κατανομής. Επιπλέον, ένα κριτήριο μπορεί να συμβάλει σε περισσότερες από μία κατηγορίες και το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η επιλογή των εν λόγω κριτηρίων δεν είναι πάντοτε προφανές.

Ορισμένα παραδείγματα κριτηρίων που ανέφεραν και χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη περιγράφονται λεπτομερώς στον συνοπτικό πίνακα 1 κατωτέρω.

Συνοπτικός πίνακας 1: Μη εξαντλητικός κατάλογος των κριτηρίων που ανέφεραν τα κράτη μέλη όσον αφορά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων σε σκάφη που φέρουν τη σημαία τους.

α. Περιβαλλοντικού χαρακτήρα:
   i. χρήση επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων
   ii. χρήση αλιευτικών τεχνικών με μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις
   iii. μειωμένη κατανάλωση ενέργειας
   iv. μειωμένη ζημία στον οικότοπο

β. Κοινωνικού χαρακτήρα:
   i. αριθμός μελών του πληρώματος
   ii. νέοι πλοιοκτήτες ή νεαροί αλιείς
   iii. μέλη του πληρώματος με σύμβαση εργασίας, μεταξύ των οποίων νεαροί αλιείς
   iv. αλιείς μικρής κλίμακας
   v. σκάφη που αλιεύουν μόνο σε περιφερειακό επίπεδο
   vi. σκάφη που επενδύουν στην κατάρτιση του πληρώματος

γ. Οικονομικού χαρακτήρα:
   i. βιωσιμότητα ή σκοπιμότητα
   ii. συμβολή στην τοπική οικονομία
   iii. ιστορικό επίπεδο αλιευμάτων
   iv. ιστορικό συμμόρφωσης

Ορισμένα κριτήρια είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται σε μία ή περισσότερες κατηγορίες. Αυτός ο κατάλογος παραδειγμάτων δεν είναι εξαντλητικός και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί συγκεκριμένη σύσταση, ορθή πρακτική ή έγκριση των εν λόγω κριτηρίων από την Επιτροπή, δεδομένου ότι κάτι που θεωρείται θετικό σε ορισμένα πλαίσια ενδέχεται να είναι αντιπαραγωγικό σε άλλα. Όπως προαναφέρθηκε, τα ίδια τα κράτη μέλη είναι τα πλέον κατάλληλα να αποφασίσουν ποια είναι η πλέον ενδεδειγμένη προσέγγιση για την τήρηση του άρθρου 17.

Το άρθρο 17 απαιτεί από τα κράτη μέλη να κατανέμουν τις αλιευτικές δυνατότητες μεταξύ των σκαφών τους κατά τρόπο που να συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα.

Το άρθρο 17 παρέχει στα κράτη μέλη διακριτική ευχέρεια σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των κριτηρίων: για παράδειγμα, μπορούν να επιλέξουν περισσότερα (ή λιγότερα) κριτήρια σε κάθε κατηγορία, σύμφωνα με το παράδειγμα στον συνοπτικό πίνακα 1.

Ορθή πρακτική 3: οι **πληροφορίες** που υποβάλλονται στην Επιτροπή και παρέχονται στα ενδιαφερόμενα μέρη **αντικατοπτρίζουν και τα τρία είδη κριτηρίων** που αναφέρονται στο άρθρο 17, δηλαδή τα περιβαλλοντικά, τα κοινωνικά και τα οικονομικά κριτήρια.

ΆΛΛΕΣ ΠΑΡΆΜΕΤΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΉ ΤΟΥ ΆΡΘΡΟΥ 17

Στην παρούσα ενότητα απαριθμούνται άλλα ζητήματα που προέκυψαν από την ειδική διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις απαντήσεις των κρατών μελών στα ερωτηματολόγια και την ανάλυση της ΕΤΟΕΑ.

Για λόγους σαφήνειας και καθοδήγησης, η παρούσα ενότητα είναι διαρθρωμένη με τη μορφή απαντήσεων στις ανησυχίες που εκφράστηκαν κατά τις διάφορες αυτές αλληλεπιδράσεις.

Ανησυχία: «Το άρθρο 17 αναφέρεται μόνο στην κατανομή ποσοστώσεων στα ενωσιακά ύδατα από τα κράτη μέλη.»

Τα άρθρα 16 και 17 αναφέρονται σε αλιευτικές δυνατότητες οι οποίες, όπως περιγράφηκε ανωτέρω, **περιλαμβάνουν τόσο τις ποσοστώσεις όσο και την αλιευτική προσπάθεια**. Επιπλέον, το άρθρο **δεν περιορίζεται στις** αλιευτικές δυνατότητες που κατανέμονται στα κράτη μέλη μόνο στα **ενωσιακά ύδατα**, αλλά εφαρμόζεται επίσης σε μη ενωσιακά ύδατα (διεθνή ύδατα και ύδατα τρίτων χωρών).

Ανησυχία: «Το άρθρο 17 εφαρμόζεται μόνο στην κατανομή νέων αλιευτικών δυνατοτήτων. Τα συστήματα κατανομής που χρησιμοποιούνται στο κράτος μέλος μου θεσπίστηκαν πολύ πριν από τη συμπερίληψη του άρθρου 17 στον κανονισμό για την ΚΑΠ και είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων και μακρών συζητήσεων και συναίνεσης με διάφορα τμήματα του στόλου. Η αλλαγή τους θα ήταν πολύπλοκη και μακρά διαδικασία που θα επηρέαζε τα ήδη υφιστάμενα επιχειρηματικά μοντέλα.»

Οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 17 εφαρμόζονται στις μεθόδους κατανομής οι οποίες αποφασίζονται από τα κράτη μέλη. Δεν απαιτούν από τα κράτη μέλη να αλλάξουν μεθόδους στον βαθμό που χρησιμοποιούν ήδη διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια, μεταξύ των οποίων κριτήρια περιβαλλοντικού, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει τις προσπάθειες που ανέφεραν ορισμένα κράτη μέλη για την προώθηση του διαλόγου και την επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των διαφόρων τμημάτων του στόλου όσον αφορά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων. Η Επιτροπή έχει επίσης επίγνωση της σημασίας που έχουν η σταθερότητα και η ασφάλεια δικαίου για τους αλιείς. Ωστόσο, οι προκλήσεις που επηρεάζουν την αλιεία στην ΕΕ απαιτούν συστήματα ικανά να προσαρμοστούν. Οι μέθοδοι που λειτουργούσαν πριν από δεκαετίες ενδέχεται να μην είναι πια οι πλέον ενδεδειγμένες για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων.

Ορθή πρακτική 4: οι μέθοδοι και τα κριτήρια που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων **επανεξετάζονται περιοδικά ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν επίκαιρα**.

Ανησυχία: «Το άρθρο 17 δεν αναφέρεται στην κατανομή αλιευτικών δυνατοτήτων που υπάγονται σε σύστημα μεταβιβάσιμων αλιευτικών παραχωρήσεων.»

Η υποχρέωση ενημέρωσης της Επιτροπής σχετικά με τις μεθόδους κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για την κατανομή των εν λόγω δυνατοτήτων σε σκάφη που φέρουν τη σημαία τους, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 6, δεν αφορά τις αλιευτικές δυνατότητες που υπάγονται σε σύστημα μεταβιβάσιμων αλιευτικών παραχωρήσεων.

Ταυτόχρονα, αυτό δεν μεταβάλλει την απαίτηση των κρατών μελών να κατανέμουν τις αλιευτικές δυνατότητες σύμφωνα με τους ευρύτερους στόχους της ΚΑΠ.

Ορθή πρακτική 5: εξετάζονται επίσης βελτιώσεις όσον αφορά τη διαφάνεια και την επικοινωνία **για τις αλιευτικές δυνατότητες που υπάγονται σε μεταβιβάσιμες αλιευτικές παραχωρήσεις**.

Στην έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17 ([15]) επισημαίνεται ότι τα κράτη μέλη με ατομικές μεταβιβάσιμες ποσοστώσεις «δεν έχουν επιφέρει σχετικές τροποποιήσεις στα υφιστάμενα συστήματά τους». Η ΕΤΟΕΑ έκρινε ότι «το ζήτημα των μεταβιβάσιμων αλιευτικών παραχωρήσεων / ατομικών μεταβιβάσιμων ποσοστώσεων μπορεί να αντιμετωπιστεί καλύτερα με τον διαχωρισμό της πρωτογενούς και της δευτερογενούς κατανομής ([16]), καθώς κατά κανόνα μπορούν να παρασχεθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρωτογενή κατανομή».

([15]) Έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326.

([16]) Από την έκθεση της ΕΤΟΕΑ 23-17: Πρωτογενής κατανομή: κατανομή από το κράτος μέλος στις οργανώσεις παραγωγών, στις επιχειρήσεις ή στους ιδιώτες. Δευτερογενής κατανομή: κατανομή από τον κάτοχο ποσόστωσης, π.χ. οργάνωση παραγωγών, στα μέλη του, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών.

Ανησυχία: «Τα υφιστάμενα συστήματα κατανομής που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη δεν παρέχουν περιθώρια ευελιξίας και ταχείας αντίδρασης ώστε να διασφαλίζεται η βελτιστοποίηση της χρήσης των διαθέσιμων αλιευτικών δυνατοτήτων.»

Υπάρχουν πολυάριθμα παραδείγματα μεθόδων που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων τα συστήματα μεταβιβάσιμων αλιευτικών παραχωρήσεων / ατομικών μεταβιβάσιμων ποσοστώσεων, για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων μεταξύ τμημάτων στόλου, περιφερειών, οργανώσεων παραγωγών, εταιρειών ή σκαφών, οι οποίες ισοδυναμούν με εγχώρια κλείδα σχετικής σταθερότητας. Ακόμη και όταν είναι δυνατές οι ανταλλαγές, ενδέχεται να μην υπάρξει προσφορά ή αποδοχή ανταλλαγών για λόγους ανταγωνισμού μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης στην αγορά.

Για παράδειγμα, όταν η κατανομή ποσοστώσεων πραγματοποιείται ανά τμήματα του στόλου και ένα δεδομένο τμήμα διαθέτει πολλές ποσοστώσεις για διαφορετικά αποθέματα, το εν λόγω τμήμα μπορεί να αποφασίσει να αλιεύσει τα πιο επικερδή αποθέματα και να μη στοχεύσει τα αποθέματα μικρότερης αξίας, χωρίς να μεταφέρει τις ποσοστώσεις σε άλλα τμήματα του στόλου.

Οι αρχές των κρατών μελών ενδέχεται να έχουν περιορισμένη ικανότητα επαναχρησιμοποίησης των αχρησιμοποίητων ποσοστώσεων εάν οι περιπτώσεις αυτές δεν έχουν προβλεφθεί προηγουμένως στα συστήματα κατανομής (για παράδειγμα με τον καθορισμό αποθεμάτων ποσοστώσεων). Σε παρόμοιο παράδειγμα, στο πλαίσιο του συστήματος ατομικών μεταβιβάσιμων ποσοστώσεων, οι φορείς εκμετάλλευσης μπορούν να αποφασίσουν να μην αλιεύσουν τις ποσοστώσεις για διάφορους λόγους· τυχόν εξωτερική απόφαση θα είχε άμεσο αντίκτυπο στην εταιρεία και, κατά πάσα πιθανότητα, θα οδηγούσε σε εσωτερικές ένδικες διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο.

Οι αχρησιμοποίητες αλιευτικές δυνατότητες μπορούν να υπονομεύσουν τη θέση της ΕΕ στις διεθνείς διαπραγματεύσεις και, συνολικά, να δημιουργήσουν κοινωνικό πρόβλημα άδικης κατανομής κοινών φυσικών πόρων.

Ορθή πρακτική 6: οι μέθοδοι κατανομής **λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα ανακατανομής των αχρησιμοποίητων αλιευτικών δυνατοτήτων** με διαφανή, έγκαιρο και ενεργό τρόπο.

Ανησυχία: «Σύμφωνα με το άρθρο 17, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη δίνουν προτεραιότητα σε ορισμένα κριτήρια έναντι άλλων.»

Τα κράτη μέλη δεν ανέφεραν την ύπαρξη περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων με τον ίδιο τρόπο για όλες τις μεθόδους κατανομής, το οποίο σημαίνει ότι δεν είναι πάντα προφανής η προτεραιότητα που δίνεται σε κάποιο από αυτά.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι αποτελεί προνόμιο των κρατών μελών να καθορίζουν τους αντίστοιχους συντελεστές στάθμισης για τα περιβαλλοντικά, τα κοινωνικά και τα οικονομικά κριτήρια που επιλέγουν.

Η Επιτροπή εξετάζει αν οι αναφερόμενες μέθοδοι συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα, όπως ορίζεται στον κανονισμό για την ΚΑΠ.

Ορθή πρακτική 7: η κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων βασίζεται σε μεθοδολογία που περιλαμβάνει **συνδυασμό** περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων.

Ανησυχία: «Στο άρθρο 17 παρατίθενται ως κριτήρια οι επιπτώσεις της αλιείας στο περιβάλλον, το ιστορικό συμμόρφωσης, η συμβολή στην τοπική οικονομία και τα ιστορικά επίπεδα αλιευμάτων. Ως εκ τούτου, τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη στα συστήματα κατανομής.»

Το άρθρο 17 ορίζει ότι «[τ]α χρησιμοποιούμενα κριτήρια δύνανται να αφορούν, μεταξύ άλλων, τις επιπτώσεις της αλιείας στο περιβάλλον, το ιστορικό συμμόρφωσης, τη συμβολή στην τοπική οικονομία και τα ιστορικά επίπεδα αλιευμάτων.» Η χρήση της διατύπωσης «δύνανται να αφορούν, μεταξύ άλλων» σημαίνει ότι τα εν λόγω κριτήρια παρέχονται ως ενδεικτικός κατάλογος, χωρίς ωστόσο να πρέπει να εφαρμόζονται πάντοτε.

Επιπλέον, το άρθρο 17 απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να παρέχουν κίνητρα όσον αφορά την επιλεκτικότητα και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων που έχουν στη διάθεσή τους ([17]).

([17]) «Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν κίνητρα σε αλιευτικά σκάφη που χρησιμοποιούν επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία ή χρησιμοποιούν αλιευτικές τεχνικές που έχουν μειωμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως λ.χ. μειωμένα επίπεδα κατανάλωσης ενέργειας ή ζημίας στον οικότοπο».

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν τα παραδείγματα που προβλέπονται στο άρθρο 17 και τις επιπτώσεις της κατανομής των αλιευτικών δυνατοτήτων σε: i) σκάφη με μεγαλύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από άλλα σκάφη που βρίσκονται στους στόλους τους· ii) σε σκάφη με ιστορικό μη συμμόρφωσης· ή iii) σε σκάφη που πρόκειται να εκτοπίσουν παραδοσιακές δραστηριότητες ή καθιερωμένες βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες.

Ορθή πρακτική 8: η κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων **παρέχει κίνητρα για βιώσιμες αλιευτικές πρακτικές** και ενισχύει **την προσαρμογή σε μείζονες προκλήσεις**.

ΕΝΗΜΈΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΉΣ ΣΧΕΤΙΚΆ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΘΌΔΟΥΣ ΚΑΤΑΝΟΜΉΣ

Το άρθρο 16 παράγραφος 6 του κανονισμού για την ΚΑΠ απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων τους σε σκάφη που φέρουν τη σημαία τους.

Η πρακτική έχει δείξει ότι τα κράτη μέλη ενημέρωναν την Επιτροπή με διάφορους τρόπους, με διαφορετικές συχνότητες και παρέχοντας διαφορετικές λεπτομέρειες. Αυτό έχει ενίοτε ως αποτέλεσμα να μην είναι εύκολος ο σχηματισμός σαφούς εικόνας του τι συμβαίνει με την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων για ορισμένα αποθέματα, στόλους και περιοχές.

Για να βελτιωθεί η κατάσταση αυτή, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες που περιγράφονται λεπτομερώς κατωτέρω στον συνοπτικό πίνακα 2, όταν ενημερώνουν την Επιτροπή για τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων.

Συνοπτικός πίνακας 2: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται κατά την ενημέρωση της Επιτροπής σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων

— η μορφή των αλιευτικών δυνατοτήτων, είτε πρόκειται για ποσοτικοποιημένα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (TAC), ποσοτικοποιημένες ποσοστώσεις ή ποσοτικοποιημένα όρια αλιευτικής προσπάθειας·

— τα κριτήρια που εφαρμόζονται για την κατανομή των εν λόγω ευκαιριών, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον ενός περιβαλλοντικού, ενός κοινωνικού και ενός οικονομικού κριτηρίου·

— ο τρόπος στάθμισης των κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένης της ύπαρξης τυχόν κινήτρων που παρέχονται, σύμφωνα με την παρότρυνση στο άρθρο 17·

— τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στον καθορισμό των μεθόδων κατανομής και της γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων στο ευρύτερο κοινό.